Муаллиф: Алӣ Майсам Назарӣ
29.01.2014 23:25

Давлати хамагонӣ ва гайрикавмӣ метавонад танишхо ва кинахоро кохиш дихад ва эътимод ва таомули мусбатро миёни ша
х
рвандон та
к
вият кунад. Дар чунин як вазъ, сиёсати расмии давлат чандфар
х
ангпарвар
й
мебошад ва агар барои як миллат ва фар
х
анг ёр
й
расонд, бояд барои
х
амааш бирасонад.Зимнан, давлат барои шакл додани як
х
увияти ша
х
рванд
й
дар Аф
г
онистон бояд номи ин густураи сиёсиро дигаргун кунад ва бо
х
амнавоиву пазириши тамоми миллат
х
о
ва табор
х

о як ном ва
х
увияти
ч
адидро барои худ итхоз(интихоб) намояд. Давлат, бо корбурд аз ин гуна созу кор
х
о, и
ч
тимоъро ба
х
амбастагиву
х
амгаро
й
хо
х
ад бурд ва и
к
тидору машр
ӯ
ъияти поё дар саросари кишвар пайдо хо
х
ад кард ва барои абад маъзали(мушкил)
х
увият
х
ал хо
х
ад шуд.

Алӣ Майсам Назарӣ аз точикони ангуштшуморест, ки ханӯз аз овони наврасӣ ба фаъолият
х
ои сиёсиву э
ч
од

Муаллиф: Алӣ Майсам Назарӣ
29.01.2014 23:25

ӣ
о
г
оз карда буд.
Ӯ
соли 1989
-и
мелод
ӣ
дар ша
х
ри Лос Ан
ч
елеси Амрико дида ба дунё гушуд. Чун падару модар ва бобою биби
х
ояш, ки аслан аз Балхи бостон ва
аз то
ч
икони бофар
х
ангу худшинос
буданд, Ал
ӣ
аз хурдсол
ӣ
бо ёрии онон ба ом
ӯ
зиши
ч
иддии забони модариаш пардохт ва
х
ан
ӯ
з аз 13 солаг
ӣ
ба навиштани ма
к
ола
х
о ба забони форс
ӣ
ва фаъолияти сиёс
ӣ
сар кард. Нахуст бо
х
амсолонаш Коваи Каром

ӣ
ва
Ч
амшеди
Х
ошим
ӣ
блог
х
о сохта, дар бораи Хуросонзамин ва то
ч
икон ва хатар
х
ое, ки онро аз
ч
ониби
к
авмгароён дар Аф
г
онистони кунун
ӣ
та
х
дид мекунанд, матлабу иттилоъ
х
о дар
ч
мекард. Дониши хуб ва
ч
а
х
онбинии васеи
ӯ
аз назари то
ч
икон ва форсизабонони дар
г
урбатбуда дур намонд
ва Алии 17 соларо ба телевизиони “Хуросон”даъват карданд ва
ӯ
муддати се сол гардонандаи ин телевизион буд...
Х
амон сол
х
о
Алии 18 сола аз пайи ба ву

ч
уд овардани торнамое шуд, ки он дар
ч
а
х
они ма
ч
оз
ӣ
бояд фар
х
анг, забон, таърих ва
х
увияти моро муарриф
ӣ
мекард
ва дере нагузашта он бо номи “То
ч
икам” дар интернет пайдо гардид. Нахуст “То
ч
икам” ба забони англис
ӣ
нашр мешуд ва пасон
саф
х
а
х
ои форс
ӣ
ва уй
г
урии он(барои то
ч
икони Чин) арзи
х
аст
ӣ
карданд. Ча
х
ор сол пеш бо пешни
х
оди банда ва дастгирии ин бародари
ч
авони муборизам ва устод Дарвеши Дарёдил
ӣ
саф

х
аи сириллики “То
ч
икам”
х
ам фаъол шуд, ки он то имр
ӯ
з дар раванди
х
амгароии то
ч
икон ва форсизабонони
ч
а
х
он хидмат мекунад. Кори довталабона дар торнамо маро бо ин ду то
ч
ики оши
к
и хидмат ба мардумамон ошно сохт ва дарёфтам, ки мардуми мо бо чунин инсон
х
о, ки
ч
у
г
рофиёи то
ч
икро аз Варорудону Самар
к
анду Бухорояш
ва Хуросону то Балху
Х
ироту Кобулу
Шерозаш
ва Синду
K
ош
г
ар
ва ...медонанд, ба манзили мурод хо
х
ад расид...

Хар боре бо ин дӯсти чавони муборизам аз рохи интернет гуфтугӯ мекунам, хаме

ша аз
ӯ
як
х
арфи тоза, як на
к
шаи нав дар кори худшинос
ӣ
ва
х
амгароии то
ч
икон ва форсизабонон мешунавам. Оре, Ал
ӣ
на
к
ша
х
ои зиёд дорад ва боре дар ин бора
ба гунаи муфассал
хо
х
ем гуфт.
Х
оло
х
амин
к
адар мег
ӯ
ем, ки соли гузашта Ал
ӣ
Майсам Назар
ӣ
тоза ду Донишго
х
, яке Донишго
х
и Колифорниёи Лос Ан
ч
елес ва Донишго
х
и и
к
тисод ва улуми сиёсии
Ланданро хатм карда, мутахассиси улуми сиёс

ӣ
ва эроншинос
ӣ
гардид.
Ӯ
ма
к
сад дорад, ки акнун ба ме
х
анаш баргашта, барои ободу озод ва пешрафта гардидани Хуросон, ки имр
ӯ
з номи Аф
г
онистонро дорад, хидмат кунад.
Х
арчанд Алии Назар
ӣ
дар дарознои беш
аз да
х
соли фаъолияти р
ӯ
зноманигориаш матлаб
х
ои
ч
олибе дар бораи забон ва фар
х
ангамон нигоштааст, вале ин матлабе, ки дар зер хо
х
ед хонд, яке аз бе
х
тарин нигошта
х
ои
ӯ
ст. Бисёре аз донишмандон ва фар
х
ехтагон дар бораи
к
авмгароии аф
г
он
ӣ
ва зарар
х

ои бас бузурги он барои имр
ӯ
зу ояндаи Аф
г
онистон матлаб
х
о навиштаанд, вале ин матлаби Алии Назар
ӣ
метавон гуфт, ки
к
уллаи он нигошта
х
ост. Дар ин навишта нигоранда пайдоиши
к
авмгароии аф
г
он
ӣ
ва об х
ӯ
рдани реша
х
ои он аз гандаоби
Аврупову Туркияро бо мисол
х
ои р
ӯ
шан ва илм
ӣ
баён мекунад ва бовар дорад, ки
х
ама гуна
к
авмгаро
ӣ
, аз
ч
умла
к
авмгароии аф
г
он
ӣ
чун
к
авмгароии турк

***ӣ
бо
шикаст ан
ч
ом хо
х
ад ёфт...
ӯ
дуруст таъкид мекунад, ки барои бар
х
ам додани ин зу
х
уроти номатлуб, ки
х
ама дошта
х
ои кишварро бо номи як
к
авме, ки гузаштаи дурусти таърих
ӣ
ва фар
х
анг
ӣ
надорад, яъне бо
к
авми аф
г
он баста медонанд, бояд номи кишварро дигар кард, зеро ин кишвар, ки пеш онро Хуросон
меномиданд, аз а
к
вомми гуногун ташкил ёфтааст ва ба номи як
к
авме, ки
х
ам забонаш ва
х
ам худаш дар
ч
омиа аксарият
х
ам несту
х
ам
ч***

ойго
х
и дуруст надорад, номгузор
ӣ
шудани он барои а
к
вoми дигари кишвар беэ
х
тиром
ӣ
ва боз
х
амон як гунаи дигари сиёсати
к
авмгароии аф
г
он
ӣ
аст...

Мо дастандаркорони торнамохои “Точикам” ва “Точикон” хамкорамон Алӣ Майсам Назариро
бо ин нигоштаи
ч
олибаш, ки дар “То
ч
икам” ба хати форс
ӣ
дар
ч
шуду
х
оло ба хати сирилик пешкаши Шумо мегардад,
шодбош мег
ӯ
ем ва хо
х
они
х
амеша сарбаланду комгор ва пир
ӯ
з будани
ӯ
дар арсаи э

ч
од ва сиёсат
х
астем, ки ин сарбаландиву комгор
ӣ
ва пир
ӯ
зии
х
амаи мо , то
ч
икон ва форсизабонон
х
ам хо
х
ад буд.

Насибчон Амонӣ,

дабири сафхаи сириллики торнамои “Точикам”

Хишти аввал чун нихад меъмор кач,

То Сурайё меравад девор кач.

Пас аз тахлил ва фурӯгушоӣ холо дидгоххоямро дар бораи бӯхрони хувият ва чору чан
ч
ол
х
ои ахир дар Аф
г
онистон ироа менамоям.

Дар таърихи Афгонистон нахустин бор аст, ки ин мавзӯъ ба ин дарача ва сатх баён мешавад ва як гуфтумони
ч
идд
й
дар
х
оли шаклгир
й
аст. Дар гузашта ин
ч
устор ба унвони як тобу барои
ч
омиа сохта шуда буд
ва
ч
араён
х
ои чапу рост
х
амвора аз ин ба
х
с дур
й
ме
ч
устанд то бовар
х
ои идеоложики эшон
зери пурсиш
к
арор нагирад
ва аз ча
х
орч
ӯ
би
ч
а
х
онватан
й
мун
х

ариф(берун) нашаванд.
Х
атто «Сафзо»
ва «Созо», ки барчаспи
к
авмгаро
й
бар сарашон зада шуда буд,
ч
уръат ва
ч
асорати тар
х
и ин масоилро надоштанд . Аммо дар чанд соли охир дар миёни то
ч
икон ва ба
к
ия миллат
х
о
ва а
к
вoми
г
айрипаштун ин тилисму тобуи фарсуда ва п
ӯ
шол
й
(бебунёд) дар
х
оли шикастани тадри
чӣ
к
арор дошта, ва ни
х
оятан имр
ӯ
з суханони зананда ва хоркунандаи миллигароёни паштун,
ч
араён
х
ои вокунишии додхо
хӣ
ва
миллигароии ин
х

оро низ
к
увват бахшида аст.

Барои банда х

О к

«…Забони аф г

«Сиро ч

Ма х

Пас аз Ма х

K авми ман! Эй т

В -эй ниёкони г

Бо ту дорам гуфтуг ӯ

То зи асрори х

Бишнав , ай паштуни босид к

Х офизи к

Гар бузург й

Ё чу аслофи

Аввалан , пашту, лисонат зинда соз.

Х ам бар ин шолуда(

То тавон й

K асри миллатро бар

Х абиб

Пас бояд дарбиёбем, ки имр ӯ

Бояд аз г

Х увияти аф

Дар фар ч

.